

ניצוד פועילה 'תשובה' בעונשי 'עיר הנדחת'!?

אלא מפני נכסיו אף הוא יצא וידיו על ראשו שנאמר (בראשית י"ט) מהר המלט שמה דייד שתמלט את נפשך...

ותימה: שהרי 'אין למדין מקודם מתן תורה!?

והביאור בזה:

בהקדם ענין תמוה נוסף:

יחיד העובד עבודה זרה – חייב סקילה יושבי עיר הנדחת – מיתתן בסייף

הכלל הוא מי שנתחייב בבת אחת שתי מיתות בי"ד – נידון בחמורה [קלב"מ]

במקרה שלנו:

כל אחד מהעובדים כפרט התחייב סקילה ובתור תושב עיר הנדחת – מחוייב בסייף היה עליו להתחייב בסקילה החמורה!

יתר על כן:

כל זמן שלא נמצא רובה של עיר עווע"ז נתחייבו רבבות היחידים – סקילה כיצד יתכן שלאחר מכן יימצא עוד אחד שיכריע את הרוב

ואז ישתנה למפרע דין חייבי הסקילה ויקבלו עונש הקל 'סייף'!

ובכסף משנה מתרין:

וי"ל שמ"ש רבינו ששולחים להם שני ת"ח להזהירם וכו' אינה התראה גמורה מאחר שאינה לכל אחד בפרט. [=לכן ניתן למחול לו ע"י תשובה].

ותירוץ אינו מובן:

הלא מה ש'מיתות בי"ד אין מוחלין להם' אי"ז בגלל שהותרו, אלא כי אין דרך לוודא תשובתו [וראיה ממגדף שאינו צריך התראה – התועיל לו התשובה?!] ומאי שנא 'עיר הנדחת'!

ביאור הרוגוצ'ובי:

כוונת הרמב"ם שרק העונש החמור דעיה#נ נמחל להם ע"י התשובה, אבל אין זה פוטר את העובדים מעונשם הבסיסי; סקילה.

וגם תירוץ אינו מובן:

כך או כך, שינוי דינים נעשה עקב ש'חזרו ועשו תשובה', אבל כיצד נוודא תשובתם? "על סמך מה אם כן הוחלט להקל דינים?"

פהו פקור חידושו של הרמב"ם?

מבאר הרוגוצ'ובי:

שלמד מהאמור בסדום שנידונה כעיר הנדחת: "ארדה נא ואראה... ואם לא אדעה" – ופי' כל המתרגמים: #ואם תיבין לא איתפרע#

וכן משמע מתוספתא מסכת סנהדרין פרק יד:

נכסים של צדיקים שבתוכה אובדין ושכחוץ לה פליטין ושל רשעים בין מתוכה ובין מחוץ לה אובדין רבי אליעזר אומר מוכיח בדבר לוט שלא היה בסדום

ספר דברים פרק יג

(טז) הִנֵּה תִּפֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל הָעִיר הַהִוא לְפִי חֶרֶב הַחֶרֶם אֲתָה וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּהּ וְאֶת בְּהֵמָתָהּ לְפִי חֶרֶב: (יז) וְאֶת כָּל שְׂלֵלָהּ תִּקְבֹּץ אֶל תוֹךְ רְחֹבָהּ וְשָׂרְפָתָהּ בְּאֵשׁ אֶת הָעִיר וְאֶת כָּל שְׂלֵלָהּ כָּלִיל לִידוּד אֲלֵהֶיךָ וְהִיתָה תֵּל עוֹלָם לֹא תִבָּנֶה עוֹד:

רמב"ם יד החזקה - הלכות עבודת כוכבים פרק ד (ו) והיאך דין עיר הנדחת? בזמן שתהיה ראויה להעשות עיר הנדחת בית דין הגדול שולחין ודורשין וחוקרין עד שידעו בראיה ברורה שהודחה כל העיר או רובה וחזרו לעבודת כוכבים/

אחר כך [=אחרי שהתברר שרובם עבדו ע"ז] שולחים להם שני תלמידי חכמים להזהירם ולהחזירם אם חזרו ועשו תשובה מוטב...

וייפלא שנוגד את מיגבלות ה'תשובה':

תלמוד בבלי מסכת מכות דף יג/ב חייבי כריתות ... אם עשו תשובה בי"ד של מעלה מוחלין להן. חייבי מיתות ב#ד ... אם עשו תשובה אין ב#ד של מטה מוחלין להן.

וטעם הדבר; תשובה עיקרה בלב ואין לדיין אלא מה שענינו ראות" [וכפי שאמנם השיג הראב"ד על דברי הרמב"ם:

[השגת הראב"ד – אחר כך שולחים להם שני תלמידי חכמים להזהיר אותן ולהחזירן אם חזרו ועשו תשובה מוטב א"א טוב הדבר שתועיל להם התשובה, אבל לא מצאתי תשובה מועלת אחר התראה ומעשה]:

הנחת-יסוד חדשה

על כרחנו לומר

שהדין "הכה תכה את יושבי העיר לפי חרב"
איננו דין על רבבות יחידים

אלא זהו עונש-כללי החל עליהם כ'ציבור'
ברגע שנצטבר 'רוב תושבי העיר'

נשתנתה 'מציאותם' מ'יחידים' ל'ציבור'

הסקילה – היתה ל'יחידים'

אך כשבאה לכאן 'מציאות-חדשה'

חל עליהם עונש מתאים ל'ציבור' – סייף!

עפ"י תוכן גם בעיה מוסרית נוראה:
היתכן שהורגים את כל יושבי העיר
אפילו נשים וטף שלא עבדו ע"ז?!

ה'מגדל-עז' על הרמב"ם מבאר:
"לרדות הגדולים בהריגתן קהן חזיבין עליהם"

הנשמע כדבר הזה?

לחייב חף מפשע מיתה כדי להעניש אחר?

ברם

לפי ההנחה החדשה:

חיוב השמדת יושבי העיר

חל על כללות 'מציאות הציבור'

וממילא כל מי ששייך ל'כלל הציבור' הזה חייב ליהרג

בלי קשר אם חטא כ'פרט'

[כשם שבהמתה ועללה נשרפין אך שלא חטאו]

מלבד 'צדיקים' שבתוכה נפלטין
כי הפקיענו עצמם מ'ציבור' זה
לא כן הנשים והטף שהם 'טפלים'
לבעליהם החוטאים

⊠

ובזה יתורץ גם :

כיצד אפשר ללמוד דיני 'עיר הנדחת'
מסדום – שהייתה קודם מתן תורה
כי מה שלמדים משם
איננה ההלכה עצמה

אין אנו למדים אלא הגדרה 'מציאותית':

שנכסי-צדיקים שבתוכה

נכללים במציאות הציבורית של העיר
ובמילא נגזרת מזה – קביעת ההלכה!

התשובה על בעיית ה'תשובה':

מה שפסק הרמב"ם

"אם חזרו ועשו תשובה – מוטב"

אין הכוונה שעקב התשובה נמחל עונשם

אלא שפעולת התשובה שלהם היא:

שבירת הקולקטיב – פירוק ה'מציאות-הציבורית'

וחזרו להיות 'רבבות יחידים' – שעונשם 'סקילה'!

אבל עדיין נותרה הקושיה בעינה...

⊠

ההסבר-הפנימי בחסידות:

הטעם-האמיתי מדוע ב"ד של מטה אין מוחלין
איננו רק בגלל 'שאין לדיין אלא מה שענינו רואות'
[נמצא שיתכן שבי"ד הרגו
'בעל תשובה' אמיתי שנמחה פשעו?!]

אלא מפני שאותם חטאים

שעונשם נמסר לידי ב"ד של מטה

פוגמים בעניינים הגלויים של החוטא

ובאובייקטים-הגשמיים של העולם

[וה'תשובה' שהיא בלב ב'פנימיות החוטא'
איננה משפיעה – על תיקון הפגמים החיצוניים
(דוגמה: סליחה על פגיעה נפשית או על שבירת שמשא)]

אף שאנו מאמינים לחוטא קחזר בתשובה בחמת

ולכן נמסרו אלו לבי"ד של מטה שאינם יודעים מה
בלבו של אדם, רק מה עשה בחיצוניות בפועל

לא כן עונש 'עיר הנדחת'

המבוסס על 'דברים שבלב' בפנימיות האדם

אי לכך, שינוי שבלב פועל 'שינוי-המצב'

שורש 'מציאות של ציבור':

אין 'ציבור' לבני נח אלא 'אוסף-יחידים'
'ציבור' שייך רק בבני ישראל
ששורש נפשם בהוי"ה אחד

אמנם 'הגופים מחולקים' אבל הנשמות
ששורשן באחדות הוי"ה משפיעות על הגופים
שייהפכו לציבור

⊠

ואף ש'עיר הנדחת' היא היפך אחדותו ית'

כיצד יתכן שמצד 'אחדות-הקדש' של הנשמה

תתהווה 'מציאות של ציבור' בעבודה זרה?!

והתשובה:

כח הבחירה גדול ועצום כוחו כל כך

שיכול יהודי 'לגייס' את עצם נשמתו ו'לגרוד' אותה
ליצירת 'אחדות-ציבורית' לצד ההפכי!

ומעתה ברגע ש'חזרו בתשובה' [שהיא בלב]

בזה 'הוציאו' את כח האחדות פהקליפה

ונתפרדה החבילה האלילית

ונשתנתה הפציאות ל'יחידים' הנסקלים